

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
17/1934 -

Dato
3 .05.2017

Svar på skriftlig spørsmål nr. 1007 fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Jeg viser til brev av 25. april fra Stortingets presidentskap vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen:

«Hva er provenyeffekten av å fjerne formuesskatten, arbeidsgiveravgiften for lærlinger, dokumentavgiften, veibruksavgiften på drivstoff til fremkomstmidler som ikke benytter vei, en 10/20/30/40 pst. reduksjon i engangsavgift og årsavgift, redusere omregistreringsavgift til selvkost, en 5/10/15/20/25 pst. reduksjon i avgifter på alkohol og tobakk, og hva er fordelingseffekten av disse grepene?

Ber om fordelingstabeller for ulike inntektsintervaller samt fordelt etter formue i intervallene 0-1 mill., 1-5 mill. 5-10 mill., 10-20 mill., 20-30 mill., 30-40 mill., 40-50 mill., 50-100 mill., 100 mill. og over, og blant topp 1 000 personer, 0,1 pst., 1 pst., 2 pst., 5 pst., 10 pst., 12 pst., 15 pst., 20 pst. og bunn 88 pst., 80 pst., 50 pst.»

Svar:

Det går ikke frem av spørsmålet når skatte- og avgiftsendringene eventuelt skal tre i kraft. Det oppgis derfor kun anslag for påløpt årlig provenyeffekt med mindre annet er spesifisert. Grunnlaget for beregningene er saldert budsjett for 2017.

Formuesskatt

En fjerning av formuesskatten ville redusert provenyet med om lag 12,8 mrd. kroner

påløpt sammenlignet med 2017-regler. Tabellene 1, 2 og 3 viser anslag for endringer i skatt i kronebeløp og som andel av samlet skatteendring for ulike grupper etter bruttoinntekt og beregnet nettoformue.

Tabell 1 Anslått endring i skatt for alle personer som er 17 år eller eldre etter bruttoinntekt ved å fjerne formuesskatten. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til skattereglene for 2017.

Bruttoinntekt	Antall	Gjennomsnittlig skatt i 2017. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Endring i pst. av brutto- inntekten
0 - 150 000 kr	574 900	3 100	-700	-1,0
150 000 - 200 000 kr	246 600	11 600	-900	-0,5
200 000 - 250 000 kr	318 900	22 800	-800	-0,4
250 000 - 300 000 kr	351 800	40 800	-900	-0,3
300 000 - 350 000 kr	368 200	58 500	-1 100	-0,3
350 000 - 400 000 kr	349 600	76 300	-1 300	-0,3
400 000 - 450 000 kr	344 800	93 300	-1 400	-0,3
450 000 - 500 000 kr	317 400	109 800	-1 300	-0,3
500 000 - 600 000 kr	504 300	133 700	-1 700	-0,3
600 000 - 750 000 kr	408 900	179 000	-2 700	-0,4
750 000 - 1 mill.kr	279 300	257 600	-5 100	-0,6
1 mill. kr og over	230 500	572 300	-28 300	-1,8
I alt	4 295 400	113 100	-3 000	-0,7

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Anslått endring i skatt for alle personer som er 17 år eller eldre etter beregnet nettoformue¹ ved å fjerne formuesskatten. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til skattereglene for 2017.

Beregnet nettoformue ¹ 2017	Antall personer	Skatt i 2017. Mill. kroner	Samlet endring i skatt. Mill. kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring Prosent
Negativ formue	1 007 800	100 000	0	0	0
0-1 mill. kr	1 501 200	108 400	0	0	0
1 mill. kr - 5 mill. kr	1 515 900	193 200	-1 400	-900	11
5 mill. kr - 10 mill. kr	208 300	46 100	-2 400	-11 500	19
10 mill. kr - 20 mill. kr	44 800	17 900	-2 200	-49 800	17
20 mill. kr - 30 mill. kr	7 900	5 300	-1 000	-126 600	8
30 mill. kr- 40 mill. kr	3 300	3 200	-700	-200 300	5
40 mill. kr - 50 mill. kr	1 600	2 200	-500	-277 700	4
50 mill. kr - 100 mill. kr	2 900	3 600	-1 300	-452 100	10
100 mill. kr og over	1 600	6 100	-3 300	-2 076 600	26

I ALT	4 295 400	486 000	-12 800	-3 000	100
-------	-----------	---------	---------	--------	-----

1. Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringseiendom.

For øvrige formuesposter er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 3 Anslått endring i skatt for alle personer som er 17 år eller eldre gruppert etter beregnet nettoformue¹ ved å fjerne formuesskatten. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til skattereglene for 2017.

Gruppering etter beregnet nettoformue ¹ 2017	Antall personer	Skatt i 2017. Mill. kroner	Samlet endring i skatt. Mill. kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring Prosent
Topp 0,1 pst.	4 300	9 500	-2 858 000	-1 066 300	36
Topp 1 pst.	43 000	31 900	-1 066 300	-141 700	65
Topp 2 pst.	85 900	45 400	-194 000	-76 300	75
Topp 5 pst.	214 800	74 300	-111 300	-32 700	86
Topp 10 pst.	429 500	110 600	-51 500	-16 900	93
Topp 12 pst.	515 400	123 400	-27 800	-14 200	95
Topp 15 pst.	644 300	141 400	-23 500	-11 400	96
Topp 20 pst.	859 100	169 300	-19 100	-8 600	98
Bunn 88 pst.	3 779 900	362 500	-14 500	-100	5
Bunn 80 pst.	3 436 300	316 600	-200	0	2
Bunn 50 pst.	2 147 700	167 800	-100	0	0

1. Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringseiendom.

For øvrige formuesposter er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2014. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2017.

Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablonmessig framskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

Arbeidsgiveravgift for lærlinger

Det legges til grunn at det vil være om lag 40 000 lærlinger i 2017. Gjennomsnittlig læretid for en lærling er 2 år. Det gir et årlig gjennomtrekk av lærlinger på 20 000.

SSB har ikke egen lønnsstatistikk for lærlinger, og det er stor variasjon når det gjelder avlønning av lærlinger. En normal læreperiode går over to år og består av 50 prosent opplæring og 50 prosent verdiskaping. Lærlingen får lønn for verdiskapingsdelen av lærlingløpet, noe som i hovedregel innebærer en årslønn for en nyutdannet fagarbeider

fordelt over 2 år. Lærlinglønnen øker etter tariffen gjennom lærlingperioden, fra 35 pst. fagarbeiderlønn for nyutdannede i første halvår til 75 pst. av fagarbeiderlønn for nyutdannede fjerde halvår. NHO opplyser imidlertid at mange lærlinger i deres medlemsbedrifter får en større andel av en fagarbeiders minstelønn. I tillegg kommer ev. overtid.

I beregningene er det skjønnsmessig lagt til grunn at gjennomsnittlig årlig lærlinglønn i 2017 vil være om lag 155 000 kroner for lærlinger i sitt første år og 265 000 kroner for lærlinger i sitt andre år. Det er da lagt til grunn en gjennomsnittlig fagarbeiderlønn for nyutdannede på 420 000 kroner i 2017. Det er videre lagt til grunn en gjennomsnittlig arbeidsgiveravgiftssats på 13 pst. Det er sett bort fra ev. tilpasninger til en slik regelendring.

Gitt antakelsene over, vil provenytapet av å fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger være om lag 1 090 mill. kroner påløpt i 2017.

Dokumentavgift

Det anslåtte årlige provenytapet av å fjerne dokumentavgiften er om lag 8 600 mill. kroner.

Veibruksavgift på drivstoff

Veibruksavgiften på drivstoff omfatter bensin, mineralolje (autodiesel) og LPG. For autodiesel og LPG er avgiften avgrenset til fremdrift av motorvogn. Veibruksavgiften på bensin omfatter også andre anvendelser enn fremdrift av motorvogn. Grunnen til dette er i hovedsak at bensin stort sett brukes til vei. Et fritak for bensin til andre anvendelser enn vei vil kunne kreve at det innføres en merkeordning slik at avgiftsplikten knyttes til et fysisk kjennetegn ved produktet.

Inntektene fra veibruksavgiften på bensin er anslått til 5 560 mill. kroner i 2017. Basert på SSBs utslippsregnskap for CO₂ kan det anslås at 5-10 pst. av forbruket av bensin benyttes til andre formål enn veibruk. Å frita disse anvendelsene for veibruksavgift kan anslås å gi et årlig provenytap på i størrelsesorden 280-560 mill. kroner. Det er i anslaget ikke tatt hensyn til atferdsendringer. Det er i besvarelsen ikke vurdert om et fritak for andre formål enn fremdrift av motorvogn vil være avgiftsteknisk mulig å gjennomføre.

Engangsavgift

Tabell 4. Anslått årlig provenyeffekt av å redusere engangsavgiften med 10, 20, 30 eller 40 pst. Mrd. kroner

Avgiftsendring	Påløpt årlig provenyeffekt (mrd. kroner)
-10 pst.	- 1,2
-20 pst.	- 2,6

-30 pst.	- 4,0
-40 pst.	- 5,6

Årsavgift

Årsavgiften kreves inn for siste gang i 2017. For biler som er registrert per 1. januar forfaller årsavgiften 20. mars og hoveddelen av avgiften for i år er alt innbetalt. Endringer i årsavgiften for gjenværende del av året, vil dermed kun gjelde en begrenset andel av det samlede provenyet fra årsavgiften. Det anslås at det for 2. halvår i 2017 vil bli fastsatt årsavgift på i størrelsesorden 150 mill. kroner. Tabellen nedenfor viser anslått effekt av angitte endringer i årsavgiften fra 1. juli 2017.

Tabell 5. Anslått påløpt provenyeffekt av å redusere årsavgiften fra 1. juli 2017 med 10, 20, 30 eller 40 pst. Mill. kroner

Avgiftsendring	Påløpt provenyeffekt (mill. kroner)
-10 pst.	- 15
-20 pst.	- 30
-30 pst.	- 45
-40 pst.	- 60

Omregistreringsavgift

Omregistreringsavgiften er en fiskal avgift og dermed ikke et gebyr som betales for å dekke kostnader det offentlige har forbundet med omregistreringen. I saldert budsjett for 2017 er det budsjettert med inntekter på 1 445 mill. kroner fra omregistreringsavgiften. Fjerning av omregistreringsavgiften vil gi et påløpt årlig provenytap på 1 445 mill. kroner.

Avgift på alkohol

Tabell 6. Anslått påløpt årlig provenyeffekt av å redusere avgiften på alkohol med 5, 10, 15, 20 eller 25 pst. Mill. kroner

Avgiftsendring	Påløpt årlig provenyeffekt (mill. kroner)
-5 pst.	-440
-10 pst.	-900
-15 pst.	-1 400
-20 pst.	-2 000
-25 pst.	-2 500

Avgift på tobakkvarer

Tabell 7. Anslått påløpt årlig provenyeffekt av å redusere avgiftene på tobakkvarer med 5, 10, 15, 20 eller 25 pst. Mill. kroner

Avgiftsendring	Påløpt årlig provenyeffekt (mill. kroner)
-5 pst.	-300
-10 pst.	-600
-15 pst.	-930
-20 pst.	-1 300
-25 pst.	-1 600

Fordelingseffekt

På spørsmålet om fordelingseffekten av avgiftsendringene, viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 572 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, jf. brev 6. februar 2017 til Stortingets presidentskap. Av svaret fremgår følgende:

«For direkte skatter har Statistisk sentralbyrå etablert et godt modellapparat (LOTTE-Skatt) for å anslå fordelingseffekter bl.a. på inntektsintervaller for personer av endringer i personbeskatningen, basert på inntekts- og formuesstatistikk. Avgifter er indirekte skatter som til forskjell fra direkte skatter normalt ikke ilegges forbruker direkte, men indirekte via avgiftspliktige produsenter og importører. I hvor stor grad avgiftsbelastningen overveltes i prisene til forbrukerne avhenger blant annet av tilbud og etterspørsel etter varene og tjenestene som omfattes av avgiften. Det foreligger imidlertid ingen informasjon som viser om avgiftene belastes hhv. privatpersoner eller næringsdrivende eller hvordan avgiftsinnbetalingen fordeler seg på ulike inntektsintervaller. Dette innebærer at det vil være høyst usikkert både hvor stor andel av en avgiftsendring som berører norske privatpersoner i form av endrede priser på varer/tjenester som omfattes av avgiftsendringer, og hvordan endringen treffer enkeltpersoner etter inntektsintervaller.

I budsjettdokumentene hvor fordelingsvirkningene av regjeringens skattepolitikk presenteres, beregnes normalt kun endringer i personbeskatningen, og det er ikke mulig å regne på alle skatteforslag. Disse beregningene omfatter heller ikke endringer i avgiftene. Avgifter er for øvrig ikke et egnet virkemiddel i fordelingspolitikken. Personbeskatningen er derimot utformet progressivt for nettopp for å ivareta fordelingshensyn.

Når en skal se på hvordan skatte- og avgiftssystemet påvirker forbruksmuligheter og velferd, kan det være relevant å ta hensyn til at også avgifter påvirker forbruksmulighetene. Regjeringen har presentert hvordan det samlede avgiftssystemet påvirker inntektsfordelingen i de årlige budsjettdokumentene, jf. figur 2.22 i Prop. 1 LS (2016-2017) Skatter, avgifter og toll. Personer med lave

forbruksmuligheter har lavere skatte- og avgiftsbelastning enn personer med høye forbruksmuligheter. Samtidig bidrar avgiftene til å svekke progressiviteten i skatte- og avgiftssystemet.»

Méd hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Siv Jensen', written in a cursive style.

Siv Jensen